

Links Ecologisch Forum (LEF)

Forum Gauche Ecologie (FGE)

Radicaal Groen Linkse Partijoverstijgende Beweging

Mouvement Radical Rouge et Vert, au-delà des Partis

Gascentrales en de dreiging van black-out door Doel

4

Geplaatst op vrijdag 05 september 2014 |

SHARE

Onze gascentrales en de dreiging met stroomuitval door stilstand kerncentrale Doel4 Een dreigende stroomuitval bij sombere winterse dagen, als we niet genoeg elektriciteit kunnen invoeren vanuit Frankrijk, Duitsland of Nederland?

Ik stel me vragen bij de berichtgeving sinds het stilvallen van de kerncentrale Doel 4 op 5 augustus:

- Is die dreigende stroomuitval bangmakerij of dient dit om iets anders te verbergen?
- De wet op de kernuitstap bestaat sinds 2003. Waarom was er in 2011 meer dan voldoende vervangcapaciteit en in 2014 niet meer?
- Een elektriciteitscentrale dient dat om winst op te leveren voor investeerders ? Of om lampen, te laten branden en de tram te laten rijden?

Het uitstapplan voor de kernenergie werd in 2003 vastgelegd : Doel 1 392,5 MW 15 februari 2015 Tihange 1 962 MW 1 oktober 2015 Doel 2 433 MW 1 december 2015 Doel 3 1006 MW 1 oktober 2022 Tihange 2 1008 MW 1 februari 2023 Doel 4 1008 MW 1 juli 2025 Tihange 3 1015 MW 1 september 2025 Ondertussen liggen Doel 3 en Tihange 2 al een tijd voortijdig stil door scheurtjes in hun reactorhuis. Het is compleet onverantwoord die nog op te starten. En Doel 4 sinds 5 augustus door kapot draaien van de turbine. Dus we zijn eind 2014 3029 MW kwijt.

België verbruikt in haar geheel iets tussen de 8000 MW in daluren en een maximum van 13000 MW in een enkele piek. Het momenteel verbruik aan elektriciteit moet steeds gedekt worden door een even grote productie. Om de beschikbare productiecapaciteit te vergelijken rekenen we niet met de maximale theoretische capaciteit van de installatie, maar met de mogelijke draaiuren op vollast na aftrek van de stilstanden voor onderhoud en reparatie en dergelijke. Een jaar telt 8760 uren, maar een kerncentrale draait theoretisch slechts 8250 uren, 510 uren minder dus. Om te vergelijken rekenen we de geleverde elektriciteit in MW vermenigvuldigd met de draaiuren. Dat doen we ook voor de verschillende soorten vervangende elektriciteitsproductie.

In België werden sinds 2008 vooral in de industrie heel wat WKK's gebouwd. WKK staat voor warmte-kracht-koppeling. Tegelijk productie van elektriciteit en warmte, die ter plaatse gebruikt wordt. Dat spaart heel wat brandstof tegenover het afzonderlijk produceren van stoomwarmte en elektriciteit. In de tuinbouw werden ook WKK's geïnstalleerd. Professionele tomatenkwekers verdienen heel wat aan groene stroomcertificaten. In 2011 zou dit tesamen al 1574 MW zijn in België Met geschatte draaiuren circa 4500

In de petrochemie werden nieuwe STEG's gebouwd. STEG staat voor "stoom-elektriciteit-gascentrale". Een reuzegrote WKK mag je zeggen. Vooral te noemen : Zandvliet-power op de terreinen van Basf in het noorden van de Antwerpse haven met 395MW. En T-power op de terreinen van Tessenderlo-chemie met 425 MW. Die centrales werden gerekend op 8000 draaiuren. Tesamen met de initiatieven in Wallonië was er in 2011 al 1272 MW geïnstalleerd. En zou er nog 900 MW bijkomen met een spiksplinternieuwe centrale in Visé die in 2012 in werking zou zijn.

In 2011 zag het er goed uit. Dan hebben we nog niets gezegd over windenergie en zonne-energie. De volledige opsomming van nieuwe vervangcapaciteit , hernieuwbaar en op gas, telkens gerekend aan specifieke vollasturen maal specifieke capaciteit is meer dan voldoende. Maar dat was buiten de liberalisering van de energiemarkt gerekend, die ook in 2003 begon. Twee fenomenen op de internationale energiemarkt deden de groothandelsprijs voor elektriciteit naar beneden gaan. Tussen haakjes, dat werd niet doorgerekend naar de gezinnen. De Amerikanen begonnen schaliegas te ontginnen en bleven zitten met bergen steenkool die ze spotgoedkoop naar Europa uitvoerden. Elektriciteit van vuile steenkoolcentrales werd goedkoper dan die van de schonere gascentrales. Tegelijk ging de productie van windenergie en zonne-energie sterk omhoog. Bij het goede weer kunnen die enorm veel opbrengen, vaak tien keer

meer dan het verbruik van het moment. Waar daar mee blijven ? Vooral Duitsland voerde die elektriciteit bijna gratis uit. De voorbije jaren was dat sommige dagen tot 30% van het gehele verbruik in België. Gevolg : de moderne gascentrales die toch de transitie zijn naar een meer proper energiesysteem zijn "niet meer rendabel". Niet duurder dan de jaren voordien, maar de andere productie werd goedkoper.

- 25 juli 2012 Belga bericht : Essent legt T-power stil na minder dan één jaar draaien. 425MW minder.
- Februari 2013 : Electrabel kondigt de gedeeltelijke sluiting aan van de centrale Herdersbrug bij Brugge 160MW minder.
- 13 maart 2013 : Basf kondigt aan Zandvliet-Power te sluiten in 2015 en vanaf nu de productie alvast terug te draaien. Electrabel had deze centrale samen met Basf gebouwd in 2005. 395 MW minder.
- 22 maart 2013 bericht in De Standaard : EDF legt de STEG centrale van Seraing stil, in gebruik sinds 1994. 400 MW minder.
- Maart 2013 : Electrabel legt de kolencentrale van Ruien (Kluisbergen) stil. Dit was een oude fossiele centrale gebouwd in 1958. Steenkool werd gedeeltelijk vervangen door biomassa en afval. Deze centrale was aan het einde van haar levenstijd.
- 8 november 2013 bericht in De Standaard : de STEG centrale van Vilvoorde Verbrande brug gaat dicht. EON had die in gebruik genomen in 2001. 385 MW minder.
- 25 april 2014 Belga bericht : sluiting door Electrabel van de STEG centrale Drogenbos bij Brussel. 480MW minder. Totaal 2245 MW minder.

Sinds 2012 waarschuwen zowel de vakbonden als de hoogspanningsbeheerder ELIA voor het onverantwoord afbreken van de stroominfrastructuur. Dat is echter niet de zorg van Electrabel, EON, Essent en EDF-Luminus en compagnie. Als invoeren van elektriciteit uit Duitsland, Frankrijk en Nederland goedkoper is, dan sluiten ze de gascentrales. Het elektriciteitsverbruik kent grote variaties tussen dag en nacht. Met de kerncentrales die al lang met belastinggeld afbetaald zijn, kan Electrabel winst maken op de zogenaamde basislast, het verbruik dat zowel dag als nacht afgenomen wordt. Andere centrales moeten inspringen om het verschil op te vangen, de variabele last. Daar halen ze superwinsten uit. En dan heb je nog het extra piekverbruik dat maar enkele dagen per jaar voorkomt. De netbeheerders spreken van enkele uren tot een 18 tal dagen. Daarvoor moeten installaties "stand-by" staan. Dat kost onderhoudsgeld en personeelslonen natuurlijk. Electrabel, EON, Essent en EDF-Luminus en compagnie passen hiervoor. Maar wat als ook in het buitenland geen marge meer is ?

Op nauwelijks twee jaar tijd werden zes gascentrales gesloten en geheel of gedeeltelijk uit gebruik genomen. 2245 MW minder. Juist iets meer dan de "strategische reserve" van 2200MW die we te kort komen volgens de laatste berichten. Bovendien werden de bestaande plannen voor de bouw van nieuwe centrales niet uitgevoerd. De centrale van Visé 900MW is niet gebouwd, terwijl alle vergunningen in orde waren. Ook die van Seneffe 450MW is er niet.

We kunnen vermoeden waarop aan gestuurd wordt : Electrabel, EON, Essent en EDF-Luminus willen zich laten betalen met belastinggeld om de gascentrales in bedrijf te houden. Wie logisch redeneert en een beetje sociaal denkt zegt dat een elektriciteitsproducent zowel moet instaan voor de basislast als de variabele last en de pieklast. De meerkost van het onderhouden van de pieklast kan volledig gedekt worden door de winst op de basislast en vooral de meerwinst op de variabele last. We willen dat Electrabel, EON, Essent en EDF-Luminus hun gascentrales heropenen en stand-by houden. Grootste probleem : zij hebben het grootste gedeelte van hun personeel afgedankt of met pensioen gestuurd. Er is kennis en ervaring verloren gegaan. We zullen veel talent moeten mobiliseren. Maar dat kan.

Wiebe Eekman - 1 september 2014 (eerder gepubliceerd door klimaat en sociale rechtvaardigheid)

Post scriptum: na het schrijven van dit artikel, bereikte ons het bericht dat de gascentrales die voorzien om te sluiten in 2015, maar nog niet afgekoppeld zijn van het net, voorlopig niet gesloten worden. De centrale van Drogenbos zal terug opgestart worden. Vanuit de syndicale delegatie van Basf vernemen we dat Zandvliet-power na het stilvallen van Doel4 weer opgestart werd en op volle toeren draait.

Voetnoten:

Opinie Ronnie Belmans, ceo Energyville in DS 18/8/2014 Hoe houden we het licht aan ? Presentatie studie door Zero emissions Solutions info@zeroemissionsolutions.com Ook gepubliceerd in Oikos Zie Oikos 2/2011 nr 57 blz 30-37 Alex Polfliet : Kernenergie : België kan wel degelijk zonder. Vervangingscapaciteit op schema. Alle cijfermateriaal uit artikel en presentatie Alex Polfliet Zero emissions Solutions KVAB-debat 21 januari 2013, Brussel : KVAB en IE-net, 1st Energy Policy Lunch Causerie and debate : "Renewable energy sources and the

European liberalized electricity market" <http://www.engineeringnet.be/belgie...>
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Elektr...> Zie Opiniestuk Tom de Meester "Het failliet van de vrije markt" in DS 23-24 augustus 2014